

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ekonomi Komisyonları raporları (1/590)

T. C.

Başbakanlık

Muamelaat Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 542, 6/1225

11 . V . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Milletlerarası Çalışma teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında Çalışma Bakanlığınca hazırlanarak Dışişleri Bakanlığından gönderilen ve Bakanar Kuruunca 2 . V . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan knun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkındaki kanun tasarısının gerekçesi

İlişik olarak sunulan kanun tasarısı, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Konferansının Paris'te 15 . X . 1945 - 5 . XI . 1945 tarihleri arasında akdolunan 27 nei birleşiminde, anılan teşkilât statüsünde yapılmasına karar verilen değişikliklerin onanması hakkındadır.

1932 yılındanberi üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, eskiden Milletler Cemiyetine bağlı bir kurum ve statüsü de buna göre bazı hükümleri muhtevi idi. Bu cemiyet artık fiilen ortadan kalkarak yerine Birleşmiş Milletler teşekkülünün geçmesi üzerine, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde bazı değişiklikler yapılması zaruri hâle gelmiştir. Diğer taraftan, 26 yıllık bir tecrübenin ilham ettiği bazı yeniliklerin de statüye konulması lüzumu duyulmuştur. Bu suretle teşkilâtın 1945 Ekim ayında Paris'te akdolunan 27 nei birleşiminde görüşülen bu mesele, Konferanşa bir karara bağlanarak statüde en fazla ivedilik arzeden bazı noktaları değiştiren bir metin kabul edilmiş ve diğer noktalar hakkında bir karar alınması gelecek birleşime bırakılmıştır.

Altı maddeden ibaret olan değişiklik şöylece tahlil olunur:

1. Birinci madde sadece ifade bakımından küçük bir değişiklik arz etmektedir.
2. İkinci madde ile iki yenilik yapılmıştır:

a) Eski metne göre, Milletler Cemiyetine üye olan her Devlet Çalışma Teşkilâtına da otomatik şekilde üye olmakta idi. Değişen metne göre ise, 1 . XI . 1945 tarihinde esasen teşkilât üyesi bulunan Devletlerle Konferanşa verilecek karar üzerine Teşkilâta kabul edilecekler veyahut Birleşmiş Devletler üyeliğini aslında veya sonradan haiz olanlar teşkilât üyesidirler.

Ancak üyeliğin muteber olması için, Teşkilâta yeni giren her Devletin, Teşkilât statüsü hükümlerinden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası iş bürosu (B. İ. T.) Müdürüne bildirmesi şarttır.

b) Eskiden mevcut olmayıp yeni konulan bir hükme göre, üyelikten çekilen bir Devlet, onanmış olduğu çalışma sözleşmeleriyle üzerine aldığı vecibeleri, bu sözleşmelerde yazılı süreler içinde taşıyacaktır.

3. Değişikliğin üçüncü maddesi, Teşkilât giderlerinin nasıl ödeneceğine ve bütçenin nasıl yapılacağına dair olup bu da iki yenilik arz etmektedir:

a) Eski şekilde, Teşkilât, Milletler Cemiyetinden kendisine ayrılan ödenekle bütçesini yaparak giderlerini kapatmakta idi. Yeni metne göre ise, Teşkilâta, Birleşmiş Milletler ile maliye ve bütçe anlaşmaları hazırlamak yetkisi verilmiş olup böyle anlaşmalar akdedildiği takdirde, Teşkilât giderleri ve bütçesi bunlara göre yapılacak ve anlaşmalar akdine kadar, giderler üyeler arasında paylaşılacaktır.

b) Eskiden mevcut olmayıp yeni konulan hükme göre, üyelerden biri Teşkilât giderlerine ait payını iki yıl ödemezse, Konferans, İdare Meclisi ve Komisyon görüşmelerinde oy vermek hakkını kaybedecek ve ancak, geçikmenin, üyenin elinde olmayan bir sebebe dayandığı kanaati hasıl olursa, üyenin bu görüşmelerde oyunu kullanması Konferansa kabul edilebilecektir.

4. Değişikliğin 4 ncü maddesi, statüde yapılmasına karar verilen değişikliklerin yürürlüğe girmesi için üye Devletlerin üçte ikisi tarafından onanması gerektiğine dairdir. Evvelce bunun için konulan nispet dörtte üç idi.

5. Değişikliğin geri kalan 5 ve 6 ncı maddeleri formaliteye aittir.

Yukarıda tahlil edilen değişiklikler Konferansın buna ait oturumunda mevcut ve aralarında Hükümetimiz murahhasları bulunan 116 temsilcinin oy birliği ile karar altına alınmış olup hepsi kabule şayan görüldüğünden, onanmaları uygun ve yerinde olacağı düşünülmüştür.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/590

Karar No. 24

15 . V . 1946

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Çalışma teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında Çalışma Bakanlığınca hazırlanarak Dışişleri Bakanlığından gönderilen ve Bakanlar Kurulunca 2 . V . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı gerekçe ve ilişkileriyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş ve Çalışma Bakanı hazır olduğu halde incelenmiştir.

Milletler Cemiyetine bağlı ve üyesi bulduğumuz iş bürosuna karşı giriştiğimiz taahhütlerin çerçevesi içinde bulunan bu anlaşma memle-

ketimizin menfaatlerine uygun görüldüğünden bunun onanması için hazırlanan kanun tasarısı aynen ve oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ekonomi Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Konya	İstanbul	Ağrı
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Ş. Esmer</i>	<i>R. R. Pasin</i>
Ankara	Gümüşane	Gümüşane
<i>Z. Yörük</i>	<i>C. Selek</i>	<i>E. Tör</i>
Samsun	Tokad	
<i>C. Bilsel</i>	<i>N. Poroy</i>	

Ekonomi Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ekonomi Komisyonu

Esas No. 1/590

Karar No. 15

17 . V . 1946

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında Çalışma Bakanlığınca hazırlanarak Dışişleri Bakanlığından gönderilen ve Bakanlar Kurulunca 2 . V . 1946 tarihinde Yüksek Mecilse sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı gerekçe ve ilişkileriyle birlikte Komisyonumuzca incelendi.

Çalışma Bakanlığı mümessilinin tamamlanmış açıklamaları dinlendi. Üye sıfatıyla Milletler Cemiyetine bağlı İş Bürosuna karşı girişmiş bulunduğumuz taahhütler çerçevesi içinde kalan bu Anlaşmanın memleketimiz menfaatlerine uygunluğu görülmüş ve tasarı Komisyonumuzca oybirliğiyle kabul olunmuştur.

Kamutaya sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Ekonomi Ko.

Başkanı A.

Çankırı

A. İnan

Afyon K.

B. Türker

İstanbul

A. H. Denizmen

Zonguldak

A. R. İncealemdaroğlu

İzmir

S. Epikmen

Sözcü

Çankırı

A. İnan

Ankara

M. Eriş

Konya

A. H. Dikmen

Malatya

K. Evliyaoğlu

Kâtip

İçel

Ş. Tugay

Ankara

M. Kayaoğlu

Trabzon

T. Göksel

İzmir

B. Arıman

İmzada bulunamadı

Zonguldak

Ş. Tansan

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı statüsünde yapılan değişikliklerin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Konferansının Paris'te aktolunan 27 nci birleşiminin 5 . XI . 1945 tarihli oturumunda, Teşkilât statüsünde yapılması kararlaştırılan değişiklikler onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Millî Savunma Bakanı

Adalet Bakanı

M. Ökmen

İçişleri Bakanı

Hilmi Uran

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı

Yücel

Ekonomi Bakanı

Fuad Sirmen

Gümrük ve Tekel Bakanı

T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı

A. F. Cebesoy

Çalışma Bakanı

Dr. S. Irmak

Maliye Bakanı

N. E. Sumer

Bayındırlık Bakanı

Sırrı Day

Sağlık ve Sosyal

Yardım Bakanı

Dr. S. Konuk

Tarım Bakanı

Ş. R. Hatipoğlu

Ticaret Bakanı

R. Karadeniz

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTI ANAYASASI TADİLNAMESİ

Milletlerarası Çalışma Bürosu İdare Meclisinin daveti üzerine Paris'te 15 Ekim 1945 te 27 nei birleşimini akdeden

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Birleşim gündeminin dördüncü maddesine dâhil bulunup çok ivedilik arzeden bazı noktalara mütaallik olmak üzere Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Anayasasında mahdut miktarda birtakım değişikliklerin derhal yapılmasını kararlaştırdıktan sonra, 5 Kasım 1945 te, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Anayasasında tadilleri ihtiva eyleyip Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası 1945 tadinamesi adı verilecek aşağıdaki metni kabul eder :

Madde 1. — Teşkilât Anayasası mukaddemesinin son fıkrasında «aşağıda yazılı hususları kararlaştırmışlardır» kelimeleri «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Anayasasını tasdik ederler» kelimeleri ile değiştirilmiştir.

Madde 2. — Teşkilât Anayasasının birinci maddesinin 2 nei fıkrasının şimdiki metni yerine aşağıdaki fıkralar konulmuştur :

2. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının üyeleri 1 Kasım 1945 te Teşkilât üyesi bulunan Devletlerle, bu maddenin 3 ve 4 neü fıkraları hükümleri gereğince üye sıfatını alacak diğer Devletler olacaktır.

3. İlk Birleşmiş Milletlere dâhil her üye ile, Genel Kurul kararı ile Antlaşma hükümleri gereğince Birleşmiş Milletler üyeliğine kabul edilen her Devlet, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasından doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini, Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürüne bildirmek suretiyle, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına üye olabilirler.

4. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı da, hazır ve oy veren Hükümet temsilcilerinin üçte ikisi dâhil birleşimde mevcut temsilcilerin üçte iki çoğunluğu ile Teşkilâta üyeler kabul edebilir. Bu kabul, yeni üye Hükümet, Teşkilâtın Anayasasından doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürüne bildirdiği zaman katileşecektir.

5. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hiçbir üyesi, Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürüne bu husustaki niyetini peşinen ihbar etmedikçe, Teşkilâttan çıkamaz. Bu ihbar, Müdür tarafından alındığı tarihten itibaren iki yıl sonra ve bu tarihte, üyenin, üyelik sıfatından doğan malî vecibelerini yerine getirmiş bulunması kayıt ve şartı ile muteber olacaktır. Bir üye, Milletlerarası Çalışma Sözleşmesini onamış bulunuyor ise, bu çekiliş, Sözleşmeden doğan veya onunla ilgili olan vecibelerin, Sözleşmede yazılı süre zarfında muteber kalmasına hâlel getiremez.

6. Bir Devlet, Teşkilât üyeliğinden çıkarsa, onun tekrar üyeliğe kabul edilmesi keyfiyeti hakkında, bu maddenin 3 ve 4 neü fıkraları hükümleri câri olur.

Madde 3. — Teşkilât Anayasasının 13 neü maddesinin şimdiki metni aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ile, uygun görülecek maliye ve bütçe Anlaşmaları akdedebilir.

2. Böyle Anlaşmalar henüz yürürlükte değil ise :

a) Üyelerden herbiri icabına göre, konferans ve İdare Meclisi birleşimlerine iştirak eden murahhaslarının bunların teknik müşavirlerinin ve keza temsilcilerinin yol ve oturma masraflarını ödiyecektir;

b) Milletlerarası Çalışma Bürosunun, konferans ve İdare Meclisi birleşimlerinin bütün diğer masrafları, Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürü tarafından, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının genel bütçesinden ödenecektir;

c) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı bütçesinin onanmasına ve aidatın tahakkuk ve tahsiline ait hükümler, mevcut murahhasların üçte iki oy çoğunluğu ile Konferans tarafından tesbit edilecek ve bütçe ile masrafların üyeler arasında dağıtımına ait anlaşmaların Hükümetler mu-

rahhaslarından mürekkep bir Komisyonca tasvip edileceğini belirteceklerdir.

3. Milletlerarası Çalışma teşkilâtının masrafları, bu maddenin 1 veya 2 nci fıkraları hükmünce yürürlükte olan anlaşmalar gereğince üyelere deruhde edilecektir.

4. Teşkilât masraflarından kendine düşen aidatı ödemekte geciken bir üye, şayet birikmiş boreu, geçmiş iki tam yıla ait aidata eşit veyabundan daha fazla ise, Konferansta, İdare Meclisinde, herhangi bir komisyonda, yahut idare meclisi üyeliği seçiminde oya katılamaz. Bununla beraber, eğer konferans, bu gecikmenin, üyenin kendi elinde olmıyan sebeplerden ileri geldiğini görürse, bu üyeyi oya katılmağa mezun kılabilir.

5. Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının parasını kullanmak hususunda İdare Meclisine karşı mesuldür.

MADDE 4. — Teşkilâtın 36 ncı maddesinin şimdiki metni aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Mevcut üyelerin üçte iki oy çoğunluğu ile, Konferanşa bu Anayasada yapılması kabul edilen değişiklikler, bu anayasanın 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince en büyük sınıma önemi haiz olmak sıfatı ile İdare Meclisinde temsil edilen sekiz üyenin beşi dâhil bulunmak üzere, Teşkilât üyelerinin üçte ikisi tarafından onanmalarını veya kabul edilmelerini mütaakırp yürürlüğe gireceklerdir.

Madde 5. — Bu tadilnamenin üç asli nüshası Konferans Başkanı ve Milletlerarası Çalışma bürosu Müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan birisi, Milletlerarası Çalışma Bürosu evrak mahzenine konulacak, diğer bir tanesi Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine ve üçüncüsü de Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilecektir. Müdür bu tadilnamenin onanmış bir nüshasını, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine gönderecektir.

Madde 6. — 1. Bu tadilnamenin kesin şekilde onanması veya kabul edilmesi keyfiyeti Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürüne tebliğ edilecek, o da bunu teşkilât üyelerine bildirecektir.

2. Bu tadilname, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının anayasasının şimdiki metninin 36 ncı maddesinde yazılı şartlar içinde yürürlüğe girecektir. Bu tadilname yürürlüğe girmeden evvel Milletler Cemiyeti İdare Meclisi ortadan kalkarsa, tadilname, teşkilât üyelerinin dörtte üçü tarafından onanması veya kabul edilmesi akabinde yürürlüğe girecektir.

3. Bu tadilnamenin yürürlüğe girmesi ile onun ihtiva ettiği değişiklikler, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının anayasasının tadilleri diye muteber olacaklardır.

4. Bu tadilnamenin yürürlüğe girmesi akabinde, Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdürü keyfiyeti, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ve Birleşmiş Milletler Antlaşmasını imzalamış olan bütün Devletlere tebliğ edecektir.

